

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag 1	Journalnummer 400.C.2-0	Kontor EUK	2. december 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det finansielle instrument for miljøet (Life+), KOM(2004) 621 endelig.

Skov- og Naturstyrelsen

Økonomikontoret

26. november 2004

ssj/kor/SNS ØKN

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det finansielle instrument for miljøet (Life+)

KOM(2004) 621 endelig

Resume

LIFE+ forslaget er et rammeprogram for tildeling af EU støtte til aktiviteter, der vedrører beskyttelsen af natur og miljø i Fællesskabet. Med LIFE+ foreslås de særlige EU-miljøstøttemidler drejet benimod, i hovedsagen at skulle understøtte projekter, som vedrører oparbejdning og udveksling af viden og erfaringer på miljøområdet, der kan tjene til at styrke såvel udformningen som gennemførelsen af miljøpolitikken i EU. I forlængelse af målsætningerne i EU's 6. miljøhandlingsprogram samt Fællesskabets bæredygtighedsstrategi skal projekterne i miljømæssig henseende være fokuseret på områderne: Klimaforandringer, Natur og biodiversitet (herunder NATURA 2000), Miljø og sundhed, Bæredygtig ressourcenyttelse samt bæredygtige forbrugs- og produktions mønstre.

LIFE+ forslaget indebærer, at en række mindre miljøstøtte programmer der hidtil har været administreret som selvstændige støtteordninger samles under en hat ved at blive integreret i LIFE+ programmet. Det gælder de hidtidige støtteordninger vedrørende skovovervågning, bæredygtig byudvikling og NGO aktiviteter. Det understreges i bemærkningerne til forslaget, at LIFE+ skal betragtes i tæt sammenhæng med de fremlagte finansielle perspektiver, hvor miljørelaterede udgifter foreslås streamlinet ind under de respektive udgiftskategorier. Udover, at miljøteknologisk innovation er foreslået indeholdt under budget kategori 1A (konkurrenceevne for vækst og beskæftigelse) lægges der særlig vægt på at fremhæve, at EU støtten til realiseringen af den fysiske del af NATURA 2000 projekterne fremover vil skulle hentes primært under budgetkategori 2 "Forvaltning af naturressourcer", herunder mere specifikt ud af landdistriktsmidlerne og evt. fiskerifonden fsva. Beskyttede områder til søs. Den konkrete udformning af LIFE+ fremgår ikke af forslaget. Dette vil skulle ske i komiteprocedure i form af vedtagelse af såvel flerårige som årlige programmer, hvor både specifikke formålsformuleringer, krav og retningslinier af faglig art samt støttekriterier og mulige tilskudsprocenter vil blive fastlagt.

1. Status

Kommissionen sendte den 29. september 2004 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Punktet er sat på dagsordenen for Rådsmødet (miljø) den 20. december 2004 med henblik på politisk drøftelse.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagets formål er, at yde støtte til gennemførelsen af Fællesskabets 6. miljøhandlingsprogram og dermed bidrage til udarbejdelsen og gennemførelsen af EU's miljøpolitik. Der skal i den forbindelse i særdeleshed være fokus på følgende områder:

- Forureningsniveauet i forhold til miljøet og menneskers sundhed.

- Koncentration af drivhusgasser i atmosfæren
- Standsning af ørkendannelse og tab af biodiversitet ved at beskytte, bevare, genoprette og udvikle de naturlige systemers og naturtypernes normale måde at fungere på.
- Forvaltning af naturressourcer og affald
- Strategier for udvikling, gennemførelse og integration af politikker.

LIFE+ er tænkt som et politik støtteinstrument og skal primært fokusere på aktiviteter indenfor information, kommunikation, miljøovervågning, bevidstgørelse og dialog. LIFE+ vil helt eller delvist omfatte følgende eksisterende programmer:

- dele af den nuværende LIFE ordning
- et program for bæredygtig byudvikling
- et NGO program
- skovovervågningsprogrammet 'Forest Focus'
- samt en generel politik udviklings- og gennemførelsesfacilitet

Life+ kan i al væsentlighed indholdsmæssigt ikke sammenlignes med det hidtidige Life program.

LIFE+ vil ikke omfatte nuværende investeringsprojekter (naturgenopretning) indenfor LIFE Natur, demonstrationsprojekter indenfor LIFE Miljø eller LIFE Tredjelande (støtte til lande omkring Middelhavet, Østersølande, der ikke er kandidatlande).

Materielle investeringer i miljøet samt støtte til forskning, innovation og miljøteknologier er eller vil blive støttet gennem de største og vigtigste finansieringsinstrumenter, - den såkaldte sektorintegrations-tankegang. De dele af det hidtidige Life-program, som angår miljøteknologi og -innovation vil efterfølgende pr. 1. januar 2007 være omfattet af EU's rammeprogram for konkurrenceevne, og endvidere vil størstedelen af de aktiviteter der vedrører Natura 2000 områderne, som har været omfattet af Life-programmet, pr. 1. januar 2007 være omfattet af programmer for landbrug og udvikling af landdistrikter samt strukturfondene.

Hvad angår programmet for bæredygtig byudvikling og NGO-programmet er vurderingen, at de eksisterende formål også ville kunne opfyldes via Life+.

Med hensyn til Forest Focus er det uklart hvorvidt de hidtidige formål, som dette program har opfyldt, i fuldt omfang også vil være dækket af Life+.

Med henblik på at nå de ovenfor nævnte mål er Life+ organiseret i to komponenter:

'Gennemførelse og forvaltning', der dækker indsatsområder vedrørende innovative politiske strategier og instrumenter, overvågning og evaluering af miljøpolitik og -lovgivning, overvågning og vurdering af miljøtilstanden, gennemførelse af EU's miljøpolitik på lokalt og regionalt niveau samt bedre miljøforvaltning og øget inddragelse af interessegrupper, herunder NGO'er, i gennemførelsen af miljøpolitikken. 'Gennemførelse og forvaltning' vil forbedre videnbasen om udvikling og gennemførelse af Fællesskabets miljøpolitikker samt lette netværkssamarbejdet og udvekslingen af bedste praksis på europæisk plan og endvidere lette borgernes aktive deltagelse i udviklingen og gennemførelsen af disse politikker.

'Information og kommunikation', der omfatter indsatsområderne formidling af information og øget miljøbevidsthed samt forskellige ledsageforanstaltninger. Kommissionen anfører, at dette indsatsområde aktivt vil fremme EU's miljøpolitikker ved hjælp af information, kommunikation, bevidstgørelse og dialog.

I forordningsforslaget nævnes følgende konkrete aktivitetstyper som værende omfattet af Life+:

- studier, undersøgelser, modellering og opbygning af scenarier
- overvågning
- bistand til kapacitetsopbygning
- uddannelse, workshops og møder
- netværkssamarbejde
- platforme for bedste praksis
- bevidstgørelseskampagner
- informations- og kommunikationskampagner
- demonstration af politiske strategier og instrumenter

Den finansielle støtte forventes at fordele sig således at 75-80% henføres til 'Gennemførelse og forvaltning' og tilsvarende 25-20% henføres til 'Information og kommunikation'.

Det foreslåede budget (alene indikativt med forbehold for vedtagelse af de fremtidige finansielle rammer for EU budgettet for perioden 2007-2013) er følgende:

Mio. €

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I alt
252	275	299	320	341	365	389	2240

Life+ som finansielt instrument i EU vil erstatte følgende instrumenter, der alle udløber med udgangen af 2006: Life-programmet (Natur, Miljø og Tredjelands), rammen for samarbejde til fordel for en bæredygtig udvikling af bymiljøet, handlingsprogram for fremme af ikke-statslige organisationer, der fortrinsvis beskæftiger sig med miljøbeskyttelse i relation til EU's miljøpolitik og -lovgivning samt Forest Focus-programmet, der vedrører overvågning og beskyttelse af skove¹.

Nærværende forslag til forordning udgør en rammeforordning, og der er dermed ikke angivet nærmere retningslinier for de mere detaljerede regler, som denne forordning erstatter i form af de ovenfor nævnte programmer og forordninger, der ophører med udgangen af 2006. Det vil derfor være nødvendigt at fastlægge de mere detaljerede og substantielle regler i en efterfølgende forvaltningsprocedure, hvor såvel flerårige som årlige programmer vil skulle vedtages, specifikke formål, krav og retningslinier af faglig art formuleres og støttemuligheder og tilskudsprocenter fastlægges.

Nedenstående beskriver kort de hidtidige programmer, som nedlægges, og deres eventuelle særlige betydning for Danmark.

Life Miljø

Størstedelen af tilskudsmidlerne der er tilgået Danmark de seneste 4-5 år vedrører indsatsområdet 'Kommercielle projekter og teknologiske udviklingsprojekter' og har omfattet konkrete demonstrationsprojekter, der kan sammenlignes med projekter inden for ordningerne 'Renere produkter' og 'Renere teknologi'. Dette område foreslås pr. 1. januar 2007 at indgå i et endnu ikke fremlagt nyt rammeprogram vedrørende innovation og konkurrenceevne under DG Enterprise. Støtten til Danmark

¹ Forordning (EØF) nr. 1973/ 92 (Life) og Rådets forordning (EF) nr. 1404/ 96 af 15. juli 1996 (Life II), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1655/ 2000 (Life III) og forlængelsen heraf, Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1411/ 2001/ EF (bymiljøprogrammet), Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 466/ 2002/ EF (NGO-programmet) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2152/ 2003 (Forest Focus).

har på dette område i de nævnte år været mellem 30 – 35 mio. kr. pr. år, hvilket svarer til 6-7 % af det samlede Life-Miljø budget.

Life Natur

Siden 2000 er 5 større danske naturgenopretningsprojekter blevet medfinansieret med 40-60 % af EU. Det drejer som et kystlaguneprojekt på Langeland (Fyns Amt), projekt for Odense Å og fjord (Fyns Amt), projekt for Furesøen (Frederiksborg Amt) samt to store temaprojekter for henholdsvis klitheder og overdrev i Danmark (begge Skov- og Naturstyrelsen). Den samlede EU medfinansiering til disse projekter er 64,5 mio. kr. svarende til ca. 3% af det samlede Life Natur budget i perioden.

Forest Focus

EU's fælles overvågningsprogram for fællesskabet skove (Forest Focus), som oprindeligt blev startet i 1986 som et program til overvågning af luftforureningens virkning på skovene. Programmet blev ved den seneste ændring udvidet til også at inkludere mulighed for udvikling af fællesskabsovervågning af biodiversitet samt skovenes kulstofbalance og klimarelationer. Forest Focus indeholder også et element vedrørende skovbrandsforebyggende foranstaltninger.

Bymiljø

Rammen er benyttet til at støtte net af lokale myndigheder med henblik på at fremme udveksling af viden og indførelse af god praksis inden for bæredygtig byudvikling, lokal Agenda 21 og gennemførelse af EU-lovgivningen på lokalt plan. 'Sustainable Towns and Cities Campaign' er et netværk, der arbejder på implementering af det såkaldte Aalborg Charter. Særlig Aalborg Kommune har været aktiv i dette netværk, men også andre danske byer er involveret. I den seneste runde er der givet tilsagn om støtte til to projekter med dansk deltagelse. Disse projekter vedrører dels grønt byggeri og dels miljøledelse af byer.

NGO program

Formålet med programmet er at fremme aktiviteter, der udføres af NGO'er, som fortrinsvis beskæftiger sig med miljøbeskyttelse, og som bidrager til at udforme og gennemføre EU's miljøpolitik generelt og på regionalt niveau i overensstemmelse med principperne i det sjette miljøhandlingsprogram. Det nuværende program dækker perioden 2002 –2006, og på nuværende tidspunkt har ét dansk projekt, omhandlende vedvarende energiløsninger, ansøgt svarende til 0,5 mio.kr.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at Life+ både tager subsidiaritets- og proportionalitetshensyn i betragtning. Kommissionen anfører, at der er taget særlige hensyn for at sikre, at der kun ydes støtte til aktiviteter med en åbenbar europæisk merværdi. Ved at supplere og stimulere den nationale, regionale og lokale miljøbeskyttelsesindsats kan EU bidrage til, at sådanne aktiviteter varetages effektivt på alle forvaltningsniveauer og samtidig bidrager til den solidaritet og erfaringsudveksling, der er grundlæggende for EU.

Regeringen finder på dette grundlag at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark og kræver ikke ændringer i danske bekendtgørelser. Forordningen har direkte retsvirkning i Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet, forbrugere eller offentlige myndigheder (henholdsvis stat, amter/regioner og kommuner). Dette dog under forudsætning af, at den støtte, der hidtil har kunnet opnås under LIFE programmet og som ikke videreføres i LIFE+ fremover kan hentes hjem via andre fællesskabsinstrumenter, samt under forudsætning af, at de mere detaljerede regler og procedurer i forbindelse med selve udmøntning af Life+ i forhold til egentlige tilskud og/eller dækning af udgifter til ledsageforanstaltninger ikke vil være væsentlig anderledes end for de instrumenter og programmer Life + skal erstatte.

Det kan i forbindelse hermed oplyses, at EU medfinansieringsgraden i det nye landdistriktprogram forventes at ligge på 55% holdt op imod en medfinansieringsgrad mellem 40 og 60 % i det hidtidige LIFE natur-støtteprogram.

Imidlertid kan det ikke udelukkes, at der vil blive tale om et øget ressourcebehov som følge af de administrative konsekvenser det kunne have, at Kommissionen udpeger såkaldte 'nationale kontorer', hvilket forslaget skaber mulighed for, til at varetage opgaven for Kommissionen med selve budgetgennemførelsen.

Beskyttelsesniveau: Forslaget har ikke i sig selv indflydelse på beskyttelsesniveauet, men kan have økonomiske konsekvenser, som kan påvirke den faktiske miljøindsats i Danmark. En afgørende forudsætning for, at nedlæggelsen af Life - Natur ikke vil have negativ indvirkning på indsatsen i Danmark, er, at der i praksis også vil være reelle muligheder for at de investeringsprojekter, der bliver lavet i tilknytning til Natura 2000, fortsat vil kunne opnå EU medfinansiering. Hvis disse projekter fremover kan finansieres igennem landdistriktsprogrammet, fiskerifordningen og strukturfondene vil beskyttelsesindsatsen dog ikke blive negativt påvirket. Tilsvarende gælder i relation til nedlæggelsen af Life - Miljø, hvor påvirkningen af den eksisterende danske indsats ligeledes vil afhænge af mulighederne for, at der kan opnås medfinansiering af teknologi- og innovationsprojekter under et ramme-program indenfor EU budgettet vedr. vækst og konkurrenceevne svarende til den nuværende indsats.

Forest Focus er EU's overvågningsprogram for Fællesskabets skove, som blev startet i 1986 og på nuværende tidspunkt både omfatter luftforurening og biodiversitet. Sidstnævnte er først blevet en del af programmet ved den seneste ændring i 2003. Muligheden for at fortsætte og eventuelt udbygge denne overvågning vurderes ikke at blive berørt, da programmet indarbejdes i Life +.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i almindelig bred høring den 12. oktober 2004 til 139 interessenter.

Der er modtaget 14 høringssvar, hvoraf 10 har meddelt, at de ingen bemærkninger har til forslaget.

CO-industri bemærker i enighed med Dansk Metal, at de tilslutter sig de foreslåede ændringer af det eksisterende Life-program, og dermed støtter etableringen af Life+.

Landbrugsrådet angiver, at de finder det hensigtsmæssigt at sammenlægge en række instrumenter og programmer med henblik på effektivisering af administrationen og koordinering af arbejdet. Især to elementer i forordningsforslaget fremhæves som problematiske. For det første anfører Landbrugsrådet, at det er et problem, at erhvervsvirksomheder ikke kan være støtteberettigede parter, da de som væsentlige økonomiske aktører på markedet har stor betydning for implementeringen af EU's miljø-

politik. Det angives, at dette får Life+ til at fremstå som "...en konsulentordning for myndigheder og tilskudsordning for NGO'er". For det andet anses det for at være problematisk, at områderne for miljøteknologi og øko-innovation, der tidligere har været omfattet af Life Miljø, skal henhøre under et nyt rammeprogram for konkurrenceevne, som endnu ikke kendes. Det er derfor ikke muligt præcist at vurdere konsekvenserne heraf.

Dansk Skovforening giver en positiv tilkendegivelse i forhold til, at Life+ omfatter mulighed for medfinansiering i relation til forvaltning af Natura 2000 områder. Skovforeningen finder endvidere, at Life-midlerne er en af de mest relevante finansieringskilder, når det gælder større sammenhængende naturgenopretningsprojekter som led i udmøntningen af Natura 2000 og ønsker denne mulighed bevaret.

Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA) tilkendegiver deres støtte til de administrative forklarer Life+ medfører og bemærker, at mulighederne for støtte bliver mere gennemskuelige, når flere ordninger samles i et program.

Sagen blev forelagt miljøspecialudvalget den 24. november 2004, hvor **Dansk Skovforening** tilkendegav, at der fra dansk side burde søges skabt sikkerhed for, at der inden for LIFE+ bør skabes mulighed for at finansiere naturprojekter i tilknytning til NATURA 2000 beskyttelsen, som ikke måtte kunne opnå finansiering inden for landdistriktsprogrammet. Endelig tilkendegav **SID** ønske om at faglige organisationer burde kunne opnå tilskud under NGO støtteprogrammet under LIFE+